

Saksbehandler: Jahn-Oluf Skonnord

Referanser:

KR 10/03 Saksbehandlingsrutiner ved behandling av budsjett/budsjettjul
KR 22/03 Trosopplæring i en ny tid. Oppfølging av St.meld. nr. 7
KR 24/03 Hovedplan for kirkelig reformarbeid

Saksdokumenter:

Felles brev av 28. juni d.å. til Valgerd Svarstad Haugland fra Kirkerådet, Bispemøtet og Presteforeningen.

KR 49/04 – Statsbudsjettet 2006
MKR 45/04 – Statsbudsjettet 2006
SKR 31/04 – Statsbudsjettet 2006

Statsbudsjettet 2006

Sammendrag

Det er i budsjettet for 2006 som i budsjettet for 2005 lagt opp til en mer samordnet budsjettprosess med deltakelse både fra bispedømmerådene og de sentralkirkelige råd.

Målsettingen med en mer samordnet budsjettprosess er:

- samordning av prosessen i henhold til de ulike faser og mange aktører slik at kirkens innspill blir mer enhetlig og får bedre gjennomslagskraft i budsjettprosessen.
- ivaretagelse av behovet for felles helhetlige satsinger og prioriteringer sammenholdt med at de ulike instanser ivaretar og fremmer særlige anliggender
- koordinering av innspill og påvirkning av statsråd, departement og Storting

Det er foreslått ti hovedsatsingsområder i prioritert rekkefølge **for økte tildelinger** for 2006, Trosopplæringsreformen, økte ressurser ved innføring av ny tjenesteordning for proster, reform av kirkens gudstjenesteliv, ung i kirken, kirkelig reformarbeid, nytt kirkeboksregister, strategisk satsing på informasjon og kommunikasjon, kontingenter til økumeniske organisasjoner, menighetsprester i menigheter med sterk befolkningsøkning og spesialstillinger som student- og fengselsprester m.v.

De administrative og økonomiske konsekvensene av forslagene utgjør for 2006 cirka 100 mill. kroner.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

1. Kirkemøtet vil sterkt understreke behovet for økte ressurser til Den norske kirke, og til lokalkirken spesielt.
2. Kirkemøtet vil prioritere i følgende rekkefølge budsjettmidler til Trosopplæringsreformen, økte ressurser ved innføring av ny tjenesteordning for proster, reform av kirkens gudstjenesteliv, ung i kirken, kirkelig reformarbeid, nytt kirkeboksregister, strategisk satsing på informasjon og kommunikasjon, kontingenter til økumeniske organisasjoner, menighetsprester i menigheter med sterk befolkningsøkning og spesialstillinger som student- og fengselsprester m.v. i henhold til de premisser som fremgår av saken.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet og Bispedømmerådene følge opp disse satsingene i budsjettforslagene for 2006.

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkerådet fastsatte nye retningslinjer for budsjettbehandlingen i sitt møte i mars i 2003. Målsettingen med en mer samordnet budsjettprosess er:

- samordning av prosessen i henhold til de ulike faser og mange aktører slik at kirkens innspill blir mer enhetlig og får bedre gjennomslagskraft i budsjettprosessen.
- ivaretagelse av behovet for felles helhetlige satsinger og prioriteringer sammenholdt med at de ulike instanser ivaretar og fremmer særlige anliggender
- koordinering av innspill og påvirkning av statsråd, departement og Storting

Alle bispedømmerådene har fremmet forslag til budsjett for 2006, og de aller fleste bispedømmene har prioritert som hovedsatsinger Trosopplæringsreformen, økte ressurser ved innføring av ny tjenesteordning for proster, nye menighetsprestestillinger i menigheter med sterk befolkningsøkning og spesialstillinger som student- og fengselsprester m.v.

Det forutsettes at de stillinger som tildeles over budsjettet for 2006 blir fordelt av Kirkerådet i samarbeide med representanter for bispedømmerådene og organisasjonene.

Det forutsettes at Kirkemøtet blir orientert om det fremlagte statsbudsjett for 2005, og at hovedsatsingene i budsjettet innarbeides i saken til Kirkemøtet etter fremleggelsen.

Trosopplæring

Innledning

Stortinget vedtok reform av trosopplæringen 27.mai 2003. 2006 er det tredje året i den femårige forsøks og utviklingsfasen som innleder reform av kirkens trosopplæring. Utviklingen i reformens to første år vil legge vesentlige føringer på planer og forvaltning av budsjettet for 2006.

I behandlingen av St.meld. nr 7 heter det :

Flertallet vil understreke at hensikten med reformen er å sikre at alle menigheter i Den norske kirke og andre tros- og livssynsamfunn får mulighet til å tilby opplæring til barn og unge. For at Den norske kirke fortsatt skal være en bred folkekirke, er det av avgjørende betydning at barn og unge får grunnleggende kunnskap om den kristne tro og gis støtte til å mestre sitt liv i lys av den kristne tro. Dette er en nasjonal reform med lokal forankring.

I den femårige forsøks- og utviklingsfasen vil det tredje året gi mulighet til å igangsette nye utviklingsprosjekter på bakgrunn av de erfaringer som er gjort i de første prosjektmenighetene. Det første året av prosjektet har dokumentert en omfattende interesse for reformen i kirke og samfunn. Halvparten av alle menigheter i Den norske kirke ønsket å delta i forsøks og utviklingsarbeidet allerede første året. For forsøks og utviklingsarbeidet er dette lokale engasjementet og det samstemte kirkelige flertall i å prioritere trosopplæring som

hovedsatsingsområde en vesentlig ressurs å utnytte for å etablere trosopplæring i Den norske kirke slik Stortinget vedtok reformen mai 2003.

I løpet av 2004-2008 legges grunnlaget for iverksettelse av reformen i hele landet. Perioden er kort i forhold til den prosessen som skal finne sted og de resultater som Stortingets behandling legger opp til. De første forsøkene i lokalmenighetene har kommet i gang i løpet av 2004. I 2006 vil det være særlig viktig å sikre et tilstrekkelig bredt erfaringsgrunnlag for reformen og utvikle systemer for kvalitetssikring og erfaringsutveksling for å sikre utviklingsarbeidets relevans for reformens utvikling i hele kirken. En god dialog med og mellom prosjektmenigheter kombinert med både faglig og økonomisk støtte er en forutsetning for kvaliteten i utviklingsarbeidet. Samtidig vil vi også prioritere det forberedende arbeid i menigheter som ikke har status som forsøksmenigheter slik at nødvendige endrings og kvalitetsprosesser kan initieres og følges opp med tanke på innføring av reformen i full bredde.

Det nettverk av aktører regionalt og sentralt som bistår forsøksmenighetene mht. kompetansebygging vil bli styrket og videreutviklet i trå med de erfaringer som er gjort i prosjektets to første år. De tre første årene vil det bli satset særskilt for året for at de tiltakene som iverksettes i forsøkene fra første stund holder høy kvalitet både mht. innhold og gjennomføring.

Bemanningsøkning

I St.meld.nr. 7 Trusopplæring i ei ny tid sies det:

”Departementet ser det slik at ein målretta auke i bemanninga i kyrkja i åra framover må vurderast i samanheng med det som no står fram som det truleg viktigaste innsatsområdet: reform av kyrkja si dåpsopplæring. Dette står ikkje i motsetnad til Kyrkjerådet sitt forslag til opptrappingsplan.... Å auke bemanninga i kyrkja til fordel for dåpsopplæringa vil dermed representere ei oppfølging av opptrappingsplanen, og vere i tråd med tilrådinga frå Kyrkjerådet om at ein bemanningsauke knytt til dåpsopplæringa bør ha prioritet dei næraste åra.

Departementet viser til dette og meiner at det første steget for å kome bemanningsbehovet i kyrkja i møte, er å knyte auken i innsatsfaktorane (budsjett, personell m.m.) til ei målretta styrking av dåpsopplæringa. Bemanningsauke i kyrkja ut frå andre omsyn vil departementet vurdere på vanlig måte i samanheng med dei årlege statsbudsjetta.”

Stortinget har ved behandlingen av Stortingsmelding nr. 7 sluttet seg til dette. Det samme har Kirkerådet gjort i sak 27/03 om bruken av opptrappingsplanen og prioritering av stillinger.

En hovedstrategi i årene fremover vil derfor være å øke bemanningen i kirken innenfor området trosopplæring. Det vil her være behov for flere typer stillinger som kateketer, dåpslærere, diakoner, organister, prester med videre. Det vil også være behov for administrative ressurser til disse stillingsgruppene. Det er bred enighet om at en slik målrettet opptrapping av bemanningen i Den norske kirke ved å knytte nye stillinger til trosopplæringen sikrer optimal utnyttelse av ressursene.

Kompetanseutvikling

For å kunne møte behovet for personell og kompetanse må det satses tidlig på kurs, rekrutteringstiltak og utdanningstilbud. Reformens to første år vil gi grunnlag for en omfattende kompetanseutvikling ut fra de behov som avdekkes i prosjektenes forsøks- og utviklingsarbeid. Reformens breddeprofil må formidles gjennom kurs og utdanning til både ansatte og frivillige medarbeidere. For å kunne bygge den nødvendige beredskapen til innføring av reformen på landsbasis, må intensjonen med reformen også sette preg på trosopplæringsatsingen i menighetene generelt, i tillegg til i forsøksmenighetene.

Informasjonssatsing

Som ledd i målet å få høy oppslutning fra målgruppen, dvs barna / de unge, er det avgjørende at kirken evner å informere og kommunisere godt med foreldrene. I 2006, når reformarbeidet etter hvert tar form, vil tiltak for informasjon med sikte på å nå ut til hele bredden, måtte prioriteres både på sentralt og lokalt nivå – eksempelvis nettsted, brosjyrer, foreldremøter, annonser osv. Satsingen må fokuseres bredt i 2006 med sikte på å skape interesse for kirkens tilbud og dermed oppslutning. Ulike tiltak kan prøves ut i forsøksmenighetene, men samtidig må informasjon ut til foreldre generelt og til offentligheten sikres.

I prosjektperiodens 5 årige utvikling vil det i 2006 særlig være et fokus på utviklingen av e-basert læringsutvikling og bruk av Internett.

Om dette sier St.meld.nr 7 :

Prosjektet må vurdere korleis ny teknologi og Internett som del av opplæringa kan takast i bruk, mellom anna ved utvikling av elektroniske læremiddel

Samisk trosopplæring

For alt utviklingsarbeid under samisk trosopplæring er kompetansebygging på samiske premisser en hovedforutsetning. Samisk trosopplæring fordrer personell med kompetanse innenfor samisk kirke- og kulturliv og samisk kristendomsforståelse.

Arbeidet med materiellutvikling trenger også den samme kjennskap og kompetanse. Av dette følger behovet for stillinger av ulike kategorier og på ulike nivåer. En stilling for det kristendoms- og samisk-faglige i hvert av de tre nordligste bispedømmer må prioriteres over statsbudsjettet. Innenfor forvaltningsområdet, i hovedsak sammenfallende med Indre Finnmark prosti, vil det store potensialet som ligger i et fortsatt levende samisk kirke- og kulturliv komme til uttrykk ved at det fins arbeidere som kan stå for trosopplæringen i kirken. Samisk kirkeråd må igjen påpeke at kirken må lære av skolen, når det gjelder prioritering av opplæring av barn og unge på deres eget morsmål.

Hovedsatsingen på trosopplæring ses i sammenheng med det rekrutteringsarbeidet som Samisk kirkeråd har drevet som prosjekt de siste 4-5 årene. Resultatene er gode fordi økonomi til god ledelse av prosjektet har vært prioritert, og satsingen på identitetsbygging har vist seg å være riktig for unge fra de mest fornorskede områdene i landet. Klare signaler til Samisk kirkeråd fra unge i prosjektet om behovet for å lære om den kulturen som de fleste av dem selv og deres foreldregenerasjon har tapt, forteller om et enormt opplæringsbehov. Hos de fleste er den læstadianske kristne arv med, men de trenger å bli satt inn i sammenhenger hvor kirken og forsamlingen har bruk for dem i dag. Det er en stor mulighet å bruke disse i opplæringsstillinger, knyttet direkte til menigheter, hvor de gis kompetanse for å arbeide som dåpslærere; eventuelt bruke det som utgangspunkt for videre utdanning i kirken.

Ny tjenesteordning for proster

Kirkerådet deler Kirkedepartementet sitt syn på og mål med ny tjenesteordning for prostene og styrking av lederskapet for å organisere prestedtjenesten på en bedre måte og fremme bedre samarbeid mellom prestene. For at reformen skal kunne gjennomføres krever dette styrking av de administrative ressursene for prostene i alle prostier samt kompensasjon for redusert prestedtjeneste fra prostens side. Denne ressursen bør ligge på sokneprestnivå. Uten en slik styrking av budsjettet for prestedtjenesten og administrative ressurser til prostene kan det bli vanskelig å virkeliggjøre de mål som er satt om at menighetene skal bli betjent med godt kvalifisert personale i minst samme omfang som i dag.

Alle bispedømmene har behov for kompensasjon for den nye situasjonen som følge av den nye tjenesteordning for proster. Ressursbehovet er noe ulikt angitt for de forskjellige bispedømmene, men de fleste anslår ressursbehovet til 0,5 årsverk i administrative ressurser og 0,5 årsverk på sokneprestnivå pr. prosti. Dette vil utgjøre til sammen noe over 100 årsverk i prestedstillinger og administrative stillinger. Det er bevilget 3 mill. kroner til reformen i 2004. Det forutsettes at det trappes opp med tilstrekkelige ressurser for gjennomføring av reformen de nærmeste fire årene. Det vises for øvrig til felles brev av 28. juni d.å. til Valgerd Svarstad Haugland fra Kirkerådet, Bispemøtet og Presteforeningen.

Reform av kirkens gudstjenesteliv

Kirkerådet har på bakgrunn av et sterkt ønske om en fornyelse av høymessen påbegynt arbeidet med en reform av kirkens gudstjenesteliv og Kirkemøtet 2003 ga sin tilslutning til en reformprosess. En fortsatt bred oppslutning om folkekirken vil i avgjørende grad være avhengig av at kirken kan imøtekomme medlemmenes behov for fellesskap og markeringer i livets forskjellige faser. Det må arbeides kontinuerlig med liturgiene for at kirkens ritualer skal gi den rette mening og opplevelse for kirkens medlemmer.

Reform av høymessen medfører en total gjennomgang av høymesseliturgien herunder nattverdliturgien, dåpsliturgien, tekstlesningene og salmene.

Det legges opp til en fremdriftsplan som medfører at ny høymesseliturgi vedtas av KM 2009, og at ny Gudstjenestebok samt Tekstbok kan utgis i 2010. Dette varsles allerede nå med tanke på finansiering av de liturgiske bøker til kirker/kirkelige medarbeidere.

Arbeidet ledes av en egen nemnd med flere underkomiteer. Det forutsettes at arbeidet skal skje i en åpen prosess hvor medarbeidere på liturgifeltet sentralt er i kontinuerlig dialog med Den norske kirkes menigheter. Dette vil kreve ikke bare en innsats sentralt i Kirkerådet og ved Liturgisk senter, men også aktivitet i lokalmenighetene med utforming av nye liturgier og utprøving av disse.

Skal reformen ha mulighet for å utvikle en ny høymesseliturgi i dialog med lokalmenighetene må kirken tilføres ekstra økonomiske ressurser. Foruten et behov i Kirkerådet til styrket bemanning på feltet må det også stilles økonomi til disposisjon for Kirkerådet til videre fordeling til menigheter som vil drive forsøksvirksomhet.

Ung i kirken som satsingsområde for Den norske kirke

Ung i kirken har vært satsingsområde for kirken gjennom flere år, og det er viktig at det fortsatt forblir et satsingsområde. Kirkerådet har erfart at først etter etableringen av en

ungdomskonsulentstilling (tidsbegrenset prosjektstilling) at dette feltet har fått et løft. Ung i kirken er en langsiktig satsing der det er nødvendig å følge opp de positive tendenser vi nå kan se. Følgende målsetting er fastsatt av Kirkemøtet for satsingsområdet: Den norske kirke vil være en kirke der unge er og opplever seg som fullverdige medlemmer av fellesskapet. Denne målsettingen er konkretisert i 4 delmål hvor viktige stikkord er at unge opplever tilhørighet, ansvar og medbestemmelse. Videre at unge mennesker utfordres til tjeneste samtidig som de får veiledning. Andre mål for satsingen er å styrke arbeidet for aldersgruppen 18 – 30 år, og at det utvikles praktisk og teologisk kompetanse på ungdomsfaglige spørsmål. For at disse målene skal realiseres, er det nødvendig at det prioriteres økonomi og stillingsressurser både sentralt og regionalt.

Kirkelig reformarbeid

Kirkerådet har fulgt opp kirkemøtevedtak 09/02 ved å prosjektorganisere arbeidet med kirkelige reformer knyttet til kirkeforståelse, kirkelig organisering og økonomi, arbeidsgiveransvar og valgordninger. I følge Kirkerådets hovedplan avsluttes prosjektet i 2006. Både KKD, Kirkens Landsfond og Kirkerådet (tildeling av Opplysningsvesenets fondmidler) har tildelt prosjektet betydelige forsøksmidler.

Prosjektets mål for 2006 er

- å videreføre de forsøkene knyttet til organisering, arbeidsgiveransvar og valgordninger som er i gang. Disse fungerer som avgjørende premissleverandører for styringsgruppens forslag til framtidig organisering i tillegg til at de har en sterkt motiverende funksjon på flere av kirkens organisatoriske nivåer. Prosjektene medfører betydelig oppfølgingsansvar fra sekretariatet
- å drifte styringsgruppen med underutvalg hele året
- å følge opp hovedplanen med flere større konsultasjoner/konferanser, evt. høringer. Arbeidsgiverspørsmålet og kirkelig finansiering/økonomi vil komme spesielt i fokus dette året
- å følge opp resultatene fra det offentlige stat/kirke – utvalget.

Kostnadene for 2006 vil være avhengig av ressurstilgang og aktivitetsnivå i 2005. Ut fra erfaringer hittil, vil det ved siden av prosjektleder være behov for minst ett årsverk, sannsynligvis 2,5 årsverk, fordelt på sekretariatsressurser og styringsgruppeleder. Forsøk med menighetsliknende forsamlinger, samordning av arbeidsgiveransvar og nye enheter på kirkens grunnnivå vil kreve betydelig med ressurser hvis de skal lykkes og bli evaluert på en slik måte at kirken får vederheftig dokumentasjon.

Nytt kirkebokregister

Gjeldende ordning for kirkebokføring ble etablert i 1877 og baserer seg i hovedsak på innføring i papirprotokoller og informasjonsutveksling via utfylte papirskjema og attester. I regi av departementet ble det i 2003 levert en utredning for hvordan kirkebokføringen kan rasjonaliseres og effektiviseres ved hjelp av moderne teknologi. Anbefalingene i utredningen må nå følges opp med økonomiske ressurser og de nødvendige endringer av regelverket.

Dersom en går over til elektronisk registrering av kirkelige handlinger i en sentral database (kirkebokregister), vil en lokalt spare tid og ressurser knyttet til selve registreringsarbeidet og ved utskrift av attester, rapporter og andre skjema. Samtidig vil utveksling av informasjon mellom ulike kirkelige instanser bli betydelig forenklet. I tillegg vil en få tilgang til statistisk informasjon raskere enn i dag, og flere av dagens feilkilder vil være eliminert.

Ved innføring av et sentralt kirkebokregister vil en også få på plass en elektronisk infrastruktur som kan forenkle og effektivisere kommunikasjonen mellom ulike instanser i Den norske kirke. Kirkebokregisteret kan være grunnmuren i et Intranett for kirken. Dette vil være til stor nytte på alle nivå.

Innføring av et nytt kirkebokregister og nye regler for registrering av kirkelige handlinger (kirkebokføring) er en viktig og nødvendig reform av den kirkelige administrasjon. En vil spare betydelig ressurser lokalt og datakvaliteten til de opplysninger som registreres vil bli bedret og utnyttet på en mer hensiktsmessig måte enn i dag. Det er derfor viktig å få igangsatt dette reformarbeidet.

Strategisk satsing på informasjon og kommunikasjon

Vi lever i et samfunn der planmessig og god kommunikasjon er blitt en forutsetning for at et budskap skal kunne nå fram til mottakerne. Det innebærer at kommunikasjonstenkning hører med i alt kirkelig arbeid. I det moderne mediasamfunn etterspørres klare holdninger. Grunnen til at kirken ikke i stor nok grad når gjennom i medieflommen er neppe manglende interesse for kristen tro, men altfor ofte mangelfull og utydelig kommunikasjon.

Som kirkesamfunn omfatter Den norske kirke en medlemsmasse på 86 prosent av Norges befolkning, men kirkens organer har lite fokus på hva som kreves av ressurser og kompetanse for å kommunisere kirkens visjoner, mål og satsingsområder. I all planlegging av kirkelig virksomhet – sentralt, regionalt og lokalt - er det nødvendig å tenke informasjon og kommunikasjon fra første stund. Den norske kirkes omfattende satsing på trosopplæring og fornyelse av gudstjenestelivet og de kirkelige ritualer, forutsetter god kommunikasjon med kirkens medlemmer for å kunne lykkes.

Kirkens regionale ledelse – biskop og bispedømmeråd – har de senere år fått en rekke nye ansvars- og lederoppgaver, uten at bispedømmene er tilført midler til å bygge opp informasjonsfaglig kompetanse og kapasitet til informasjonsservice og rådgiving. De sentralkirkelige organer og bispedømmene samarbeider tettere enn før om et mer helhetlig strategiarbeid for Den norske kirke, men for at dette skal kunne få gjennomslag trengs det ikke minst noen som kan ivareta kommunikasjonssiden sentralt og regionalt. Det er i dag bare tre stillinger i de sentralkirkelige råd med ansvar for et bredt spekter av presse- og informasjonstjenester. I et par bispedømmer har tilsetting av medarbeidere med informasjonsfaglig kompetanse og deltidsansvar for informasjonsoppgaver, gitt gode erfaringer. Det er behov for stillingsressurser for å vedlikeholde kirkens omfattende nettsted www.kirken.no.

I st.prp. nr. 1 (2003-2004) legger Kirke departementet blant annet til grunn at Kirkerådet og bispedømmerådene skal ”fremme samarbeid og god kommunikasjon med de frivillige kristelige organisasjonene, mellom kirkens organer og mellom kirke og samfunn”. Og ”oppgaveløsningen skal være brukerorientert og preget av effektivitet og kvalitet”.

For at disse målene skal realiseres, er det nødvendig at det i 2006 tas et krafttak for å øke ressursene både sentralt og regional innenfor informasjon og kommunikasjon.

Kontingenter til økumeniske organisasjoner

I budsjettåret 2002 ble bevilgningene til de økumeniske organisasjonene flyttet fra post 71.18 til "Felleskirkelige tiltak" som dekkes i sin helhet av bevilgning fra Opplysningsvesenets fond. Kontingenter til økumeniske organisasjoner har alltid tidligere vært bevilget over statsbudsjettet. Kirkemøtet og Kirkerådet har hvert år fremmet forslag om at tilskudd til økumeniske organisasjoner flyttes tilbake til post 71.18 og, som tidligere, blir finansiert over statsbudsjettet. Dette er utgifter som er en del av den ordinære drift av Den norske kirke, slik den forstår seg selv som en del av et verdensvidt kirkefellesskap. Samarbeidet med andre kirker i disse organisasjoner må forstås på linje med Norges arbeid i FNs organisasjoner. Den norske kirke har tatt og skal ta sitt ansvar for at kirker i hele verden skal ha disse felles organer, og at de skal kunne gjøre en innsats for kirkelig enhet, fred, menneskerettigheter, likestilling m.m.. Det ble bekreftet av statsråd Svarstad Haugland under besøket i det økumeniske senteret i Genève i mai 2004.

Alle de økumeniske organisasjonene/fellesskap hvor Den norske kirke er medlem, krever en årlig medlemskontingent. Kriteriene for hvordan kontingenten fastsettes varierer fra organisasjon til organisasjon, men kjennetegnes av en forventning om at Den norske kirke som statskirke og folkekirke i et rikt land skal bidra tungt. Totalt utgjør forventninger om medlemskontingent for 2004 i alt 3.760.000 kroner.

Den opptrappingen som har vært gjennomført de siste årene, vil medføre at vi i 2006 øker kontingenten slik at vi vil når det nivået som er ventet fra de økumeniske organisasjonene. Dette begrunnes også med KV's dårlige økonomi, hvor kontingentene er det eneste sikre inntektsgrunnlag. Disse kontingenter fra de rike kirker i Europa og Amerika er helt avgjørende for at organisasjonene skal ha et apparat til å betjene alle medlemskirker og for å ha folk til å arbeide med prosjektmidler som stilles til disposisjon forøvrig for organisasjonenes arbeid.

Flere av disse organisasjonene er pådrivere for arbeidet med menneskerettigheter, herunder urfolksarbeid som skjer internasjonalt, og som også Den norske kirke har et aktivt arbeid i forhold til.

Det forventes at Norges skal delta på generalforsamlingen til KV i Porto Allegre, Brasil i 2006. Videre må Den norske kirkes forpliktelser til betaling av assembly fee til KEKs generalforsamling i 2007 starte i 2006.

Nordisk økumenisk råd (NØR) ble avvirket i 2004. Det vil derfor ikke være behov for kontingent til denne organisasjonen i årene fremover. I samsvar med KMs vedtak i 2002, skal det prioriteres å utvikle nordisk økumenisk samarbeid selv om NØR blir avvirket. Det vil derfor være behov for bevilgninger til dette arbeidet videre innenfor de ordinære driftsmidler til Kirkerådets virksomhet.

Menighetsprester i menigheter med sterk befolkningsøkning

De fleste bispedømmeråd har satt menighetsprester høyt opp på listen over forslag til satsinger og prioriteringer for statsbudsjettet 2006. Det er fortsatt store utfordringer og behov for styrket bemanning i en del menigheter. Den vesentligste grunnen til at dette prioriteres er den store befolkningsøkning i mange områder. Ikke alle bispedømmene har kvantifisert behovet for nye prestestillinger i slike områder, men tallet ligger klart over 20 nye stillinger for 2006.

Oslo peker på 6 områder med stor befolkningsvekst som vil kreve styrket kirkelig bemanning. Borg viser til behov for 4 nye prestestillinger grunnet befolkningsøkning. Tunsberg ønsker stillinger til underbemannede menigheter, mens Agder peker konkret på behovet for 1 prestestilling til Randasund. Stavanger bispedømme trenger 3 nye prestestillinger over 2006-budsjettet, mens Bjørgvin uttrykker en generelt behov for flere prester. Møre setter som første prioritet opp 1 prestestilling i Spjelkavik, mens Nidaros peker på behov for 3 stillinger. Fra bispedømmenes side pekes det på at trosopplæringsprosjektet ikke løser behovene i de særlig underbemannede menighetene.

Spesialstillinger

I opptrappingsplanen for kirkelig bemanning er det ikke kartlagt eller vurdert behovet for spesialstillinger. Det var forutsatt at dette skulle gjøres på et senere tidspunkt.

Opptrapping av spesialstillinger har vært prioritert flere år, men det er langt igjen før et behovet er dekket. Bispedømmene har til sammen prioritert 18,5 spesialstillinger fordelt slik: 3,5 fengselsprester, 10 studentprester, 1 prest for samer i Sør-Norge (Oslo), 1 internasjonal prest i Stavanger, 1 prosjektleder for "Gud i storbyen" (Oslo), 1 pilegrimsprest (Oslo) og 1 samisk kirketolk (N-H).

I tillegg er det fortsatt udekket behov for stillinger innen kirkelig arbeid blant døve. Erfaring med en satsing på diakon- og kateketstilling på dette området har vært positiv. Det er derfor strategisk klokt å videreføre dette. På grunn av de særlige kommunikasjonsutfordringene må bemanningen for de døve være noe bedre enn i hørende menigheter.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Forslag til vedtak på området trosopplæring medfører et forventet totalbudsjett på 136 mill. kroner i 2006. Dette innbefatter utgiftene totalt på sentralt, regionalt og lokalt nivå. Økningen er på 30 mill. kroner fra forslaget for 2005.

Innføring av ny tjenesteordning for proster vil totalt ut fra bispedømmenes anslag koste 12,5 mill. kroner i administrative ressurser og 29 mill. kroner i nye prestestillinger. Det er bevilget 3 mill. kroner i 2004 og det forutsettes en gjennomføringstakt på ytterligere 4 år. Det vil si en årlig kostnad de neste årene på 10 mill. kroner pr. år.

Reform av kirkens gudstjenesteliv krever ressurser både til forsøksordninger i menighetene med 1 mill. kroner og til utviklingsarbeidet sentralt med 1 mill. kroner.

Ung i kirken forutsetter ressurser både regionalt og sentralt med et stillingsbehov på 12 årsverk som vil utgjøre ca. 7 mill. kroner.

Kirkerådet har i sitt budsjettforslag vedrørende det kirkelige reformarbeidet for 2005 foreslått at det tildeles midler over statsbudsjettet til sekretariatsutgifter samt forsøks- og utviklingsarbeid i størrelsesorden 8 millioner. Hvis Kirkerådet, som sentralkirkelig organ, tildeles ansvaret for å forvalte og fordele forsøksmidlene videre, bør beløpet være det samme i 2006.

I utredningen til nytt kirkebokregister er det anslått en kostnad på 7,5 mill. kroner i utviklingskostnader og 5,5 mill. kroner i årlige driftskostnader mot dagens medlemsregister

som koster noe over 3 mill. kroner årlig i drift. Den eksakte kostnaden er her vanskelig å fastslå før det foreligger en endelig prosjektbeskrivelse og en anbudsrunde.

Strategisk satsing på informasjon og kommunikasjon forutsetter økte ressurser både til det sentrale og regionale nivå. Det er foreslått behov for 12 nye årsverk til en kostnad på ca. 7 mill. kroner.

For økumeniske kontingenter som skal overføres fra tildeling over Opplysningsvesenets fond til statsbudsjettet vil belastningen på statsbudsjettet øke med 4,5 mill. kroner hvorav 4 mill. kroner er kontingenter, kr. 200.000 er utgifter ved deltakelse på KV's generalforsamling og kr. 300.000 er assembly fee til KEK's generalforsamling. Den reelle økningen blir på ca. 0,74 mill. kroner fra 2004 til 2006.

Det er meldt behov for mer enn 20 prestestillinger til menigheter med sterk befolkningsøkning. Dette vil utgjøre ca. 11,5 mill. kroner.

Det er foreslått 18,5 nye spesialprestestillinger som utgjør en samlet kostnad på 10,7 mill. kroner. I tillegg kommer eventuelt nye stillinger til kateket- og diakonstillinger for Døvekirken.

Kirkerådet
Bispemøtet
Presteforeningen

28.06.2004

Til statsråd Valgerd Svarstad Haugland

Fra 1. juli 2004 har prostene i Den norske kirke fått ny tjenesteordning, samtidig som det er foretatt endringer i tjenesteordning for menighetsprestene. Kirkedepartementets mål med de nye tjenesteordningene er å styrke prostens rolle som leder av prestedtjenesten i prostiet og stimulere til økt samarbeid mellom prestene. Departementet anser kompetent ledelse av presteskaper og muligheter for samarbeid med kolleger som viktige forutsetninger for at menighetene også i fremtiden skal bli betjent med godt kvalifiserte og motiverte prester. (Jf. departementets rundskriv av 25.05.04).

Bispemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes presteforening deler disse målsettingene og vil gjøre sitt for at målene nås. Nødvendige forutsetninger for å realisere målene er at prostene fritas for sokneprestansvar, at prostene får kontorhjelp og at antall prestestillinger økes. Det må altså tilføres økte ressurser for at ny organisering av prestedtjenesten skal gi de gevinster vi alle ønsker.

På denne bakgrunn ser vi med uro på departementets kutt i inneværende års budsjett for prestedtjenesten. Nedskjæringen begrunnes med at prestene har fått færre gjøremål, ettersom prøving av ekteskapsvilkårene overføres til folkeregistrene. Budsjettreduksjonen - og ikke minst begrunnelsen som gis - sender et negativt signal til prestene og gjør det vanskelig å motivere for den reform av prestedtjenesten som de nye tjenesteordningene innebærer.

Kirkerådet, Bispemøtet og Den norske kirkes presteforening har klare forventninger til at departementet i budsjettet for 2005 prioriterer også de områder hvor departementet selv forutsetter økte bevilgninger:

- sekretær for prosten
- prosten fritas for sokneprestfunksjon og ansvaret overføres en annen prest
- midler til prostiprester i alle prostier for å dekke opp vikarbehovet

Bevilgningen til administrativ hjelp for prostene må trappes kraftig opp. De økonomiske konsekvensene av at en annen prest blir sokneprest i stedet for prosten må kompenseres. Likeledes må antall prostipreststillinger økes betydelig slik at prostene blir avlastet og i praksis kan utøve den lederrollen som de nå er tiltenkt.

Uten en slik styrking av budsjettet for prestedtjenesten frykter vi at det blir vanskelig å virkeliggjøre vårt felles mål om at menighetene skal bli betjent med godt kvalifiserte og motiverte prester i minst samme omfang som i dag.

Vi vil gjøre oppmerksom på at denne henvendelsen ikke endrer på Kirkemøtets prioritering om at bevilgning til trosopplæring har høyest prioritet.

Med vennlig hilsen

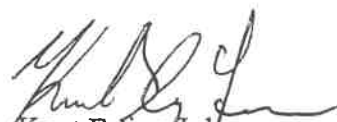
Thor Bjarne Bore (sign.)
leder i Kirkerådet

Finn Wagle (sign.)
Bispemøtets preses

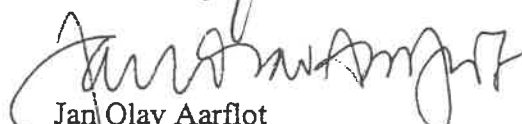

Ingeborg Midttømme
leder i Presteforeningen

Erling J. Pettersen
direktør i Kirkerådet

Knut Erling Johansen
Bispemøtets generalsekretær

Jan Olav Aarflot
generalsekretær i Presteforeningen